

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นการวิจัยพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มาจากการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่นและกฎหมายลักษณะการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งในที่นี้หมายถึง ครู กศน.ตำบล ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ รวมทั้งหมด 31,820 คน ประกอบด้วย

1.1.1	กำนันประจำตำบล	จำนวน	9 คน
1.1.2	ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน	43 คน
1.1.3	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	9 คน
1.1.4	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	104 คน
1.1.5	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล	จำนวน	2 คน
1.1.6	สมาชิกสภาเทศบาลตำบล	จำนวน	24 คน
1.1.7	ครู กศน.ตำบล	จำนวน	11 คน
1.1.8	ผู้รับบริการ	จำนวน	31,618 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรทั้งหมด เนื่องจากมีจำนวนน้อย แต่เป็นตัวแปรสำคัญในการวิจัย จำนวน 191 คน ดังนี้

1) กำนันประจำตำบล	จำนวน	9 คน
2) ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน	43 คน
3) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	9 คน
4) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	104 คน
5) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล	จำนวน	2 คน
6) สมาชิกสภาเทศบาลตำบล	จำนวน	24 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูคน.ตำบล ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 11 คน

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการ จำนวน 379 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.1 การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วม เช่น เอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2.3 จัดทำแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำชี้แนะตรวจสอบภาษา ความตรง และวิเคราะห์ข้อคำถาม แก้ไขให้เหมาะสม และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2.4 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความสอดคล้องของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและเสนอแนะแก้ไขให้มีความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเที่ยงของคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9512

2.2.7 นำแบบสอบถามไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม และนำไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกตำบล โดยวิธีการออกไปเก็บแบบสอบถามในวันที่มีการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ทุกวันที่ 5 ของทุกเดือน ซึ่งได้นำเรื่องงานวิจัยไปเสนอต่อท่านนายอำเภออ่าวลึก และให้ศิษย์เก่าที่เป็นผู้นำชุมชนของแต่ละตำบลช่วยกันเก็บแบบสอบถาม ก่อนที่จะพูดคุยในวาระต่อไปของที่ประชุม ทำให้การเก็บแบบสอบถามเป็นไปตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ครบถ้วน

2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการ โดยวิธีการทำหนังสือขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม เมื่อทางศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออ่าวลึก ได้จัดโครงการต่าง ๆ ของแต่ละตำบล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	
1.00 – 1.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
2.50 – 3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
4.50 – 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด

4.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย ในส่วนของข้อเสนอแนะ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

4.4 จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (focus group) เพื่อพิจารณาเสนอแนะ โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ดังนี้ ตัวแทนของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน จำนวน 3 คน คือ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและชุมชน จำนวน 2 คน และครู กศน.ตำบล จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน คือ นักวิชาการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลและผู้รับบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยยาศัย ซึ่งเป็นผู้ที่ได้สัมผัสและประสานงานกับชุมชน ด้วยภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือการเป็นอาสาสมัครพัฒนาชุมชน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

